Fra Det Kgl. Biblioteks tekstportal (tekster.kb.dk)

Forfatter: Wessel, Johan Herman

Titel: Anno 7603

Citation: Wessel, Johan Herman: ”Anno 7603”, i Wessel, Johan Herman: *Anno 7603*, udg. af Henrik Andersson , 1785, s. 1. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-wessel-anno7603-root.pdf (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Anno 7603

ANNO 7603

af
Johan Herman Wessel

udgivet af Henrik Andersson

København ADL 2001

2

PERSONERNE.

- Een Feen.
- Julie.
- Leander.
- Professor.
- Capitain Sophie.
- Sergeant Gunild.
- En Tambour.
- Ole Secretairs.
- Jesper Kammeraads.
- Adskillige Poeter.
- En Aktør.
- Adskillige Raadsherrer.
- En Rettens Betient.
- En Pedel.
- Nogle Soldater.
- En Kammerpige.
- En Auditeur.
- En Major.
- Et Pigebarn.
- Grete Skoeflikker.
- Jens, Gretes Mand.
- [En Lærd.]
- [To Piger.]

3

ANNO 7603

Skuespil i 7 [<6] Acter.

Første Act.

Første Scene.

En Fee. Julie. Leander.

Feen.
til Julie og Leander.

. Nu mine Børn! ønsker I endnu at see hinanden omskabte? Julie! vil du endnu have din Elsker forvandlet til en forfinet Kiældedægge? Og du Leander, seer du endnu gierne at din Julie blir en martialsk Person.

Julie.

Jeg ønsker ham min naadige! mere øm og kiælen.

4

Leander.

Hvor vilde de forbinde mig, om de skaffede Julie mere Kiækhed, mindre Qvindagtighed. Det maae være en himmelsk Fornøielse, at eie en Person, som man ikke maae elske, som man elsker et Barn. Qvindagtig er et Udtryk, hvormed man forbinder et Begreb, modsat mandig. Menneskene vare eens i Tænkemaade, naar Opdragelsen ikke giorde Forskiel.

Feen.

Julie! du kiender ikke ret de forfinede Væsener, de stift udzirede Dukker, de foragtelige Skabninger, som med den ækkelste Lispen og Skurren fremsige stiaalne Vittigheder, og, i Mangel af Hukommelse, hiemmegiorte Dumheder. Lærte du at kiende dem, vilde du skienke dem din hele Foragt - og du Leander?

Leander.

Jeg troer min Naadige, at Julie vilde behage mig mere, naar hun var mindre det, man kalder qvindagtig. De har sagt mig, at Fruentimmer har af Naturen faaet Egenskaber forskiellige fra dem, som den meddeelte Mandspersonerne; men erindrer de Amazonerne.

Feen.

Nok et Beviis imod dig. Amazonerne maatte lemlæste sig for at gaae i Krig; saa vist 5 er det, at Mands Væsen og Handteringer ere unaturlige for Fruentimmer: men jeg har fra jeres Fødsel af taget dig og Julie under min Beskyttelse, og besluttet at giøre jer lykkelige; det kan I ikke blive fuldkommen, saa længe I plages af uopfyldte Længseler; jeg vil derfor vise baade dig og Julie hvordan eders Efterslægt vilde blive, naar man giennem mange Aarhundrede opdrog sine Børn saaledes, som I ønsker hinanden at have været opdragne. Det torde maaskee udrette saa meget, at I bleve vel fornøiede med hverandre saadanne, som I ere.

Julie.

Det troer jeg neppe med deres naadige Tilladelse.

Feen.

Nu vel, jeg vil føre jer mange hundrede Aar frem i Tiden til et Folk, hvis Forfædre opdrog fordum deres Børn efter jeres Ønske, og hvis Efterslægt stedse rafinerede paa denne Opdragelsesmaade.

Leander.

Men vi forstaae jo ikke deres Sprog? og mange hundrede Aar frem i Tiden?

6

Feen.

Det bliver min Sag.

I skulle snart den største Fee
I jer Beskytterinde see;
Min Magt Naturens Orden bryder,
Umueligheder Trods jeg byder,
Og puffer, naar jeg seer min Kands,
Min Fiende den sunde Sands.
Særskildte Sprog eens Lyd jeg giver,
Og Tid og Sted forflyttet bliver,
Saasnart det stikker mægtig Fee
At lade sine Konster see.
Hvad jeg har sagt, jeg kan udøve
I snart skal see derpaa en Prøve.

Kommer nu og følger mig.

(de gaae)

7

Anden Act.

Theatret forestiller en aaben Mark, inderst sees et Telt, Fruentimmerne ere klædte, saa meget mueligt, som Mandspersoner. - Mandspersonerne qvindagtigen pyntede.

Første Scene.

Leander. Professor Anne Cattrine.

Leander.

(seer sig rundt om, bliver Anne Cattrine vaer) Med Tilladelse min smukke Dame! vil De have den Godhed at sige mig, hvor jeg er.

Anne Cattrine.

Deilige Cavailler! De spørger hvor De er? De veed nok selv, at De er i Koklikot. *(afsides)* Det er uden Tvivl et letfærdigt Mandfolk, som søger Eventyrer i Leiren. *(høit.)* De har maaskee nogen af Deres Paarørende i Leiren min Smukke! der staaer den. *(peger derhen hvor Teltet staaer.)*

Leander.

(afsides.) Deilige Cavailler, min Smukke! Hun er vist ikke Kydskheden selv. - Saa venlig 8 ved første Øiekast. *(høit.)* Jeg kiender ingen i Leiren, jeg har ikke engang vidst, at her stod en Leir. *(afsides)* hvilken Dragt!

Professor Anne Cattrine.

Vi har her Krig med Nagerne. *(afsides)* Et Mandfolk med Kaarde, han er klædt som Cavaillererne der, hvor jeg kom fra. Maaskee - - *(høit)* Min Herre, det er ikke Brug her, at Mandspersonerne bære Kaarde.

Leander.

Bære Fruentimmerne den da?

Professor Anne Cattrine.

Ja hvad andet *(afsides)* enten er han forrykt, eller det er en fremmed, som er kommen hid paa samme Maade som jeg. *(høit)* Maae jeg spørge, hvem jeg har den Ære at tale med.

Leander.

Mit Navn er Leander, og jeg er Kaptein. Maae jeg nu tage mig den Frihed at spørge hvem den Dame er, som jeg har den Ære at tale med.

Professor Anne Cattrine.

Min navn er Anne Cattrine, jeg er Professor i den gamle Historie; jeg skulde været Soldat, men Kundskab i den nye Historie erhvervede mig Professoratet i den gamle.

9

Leander.

(afsides) Hun har en Hoben Skruer løse. *(høit)* Det er selsomt nok, at Damer ere Professorer, men at de blive det i den gamle Historie for deres Kundskab i den nye - - *(afsides)* Hun er fra Forstanden. *(høit)* Jeg beder, forklar mig det.

Professor Anne Cattrine.

Min Herre! fortæl mig først een Ting! ved hvad Leilighed er De kommen hid?

Leander.

De spørger mere, end jeg kan svare Dem paa. For et Øieblik siden var jeg i Kiøbenhavn. Hvorledes min Reise herhid gik for sig, kan jeg ingen Rede giøre for.

Professor Anne Cattrine.

Beskyttes, eller hades De af nogen Fee?

Leander.

Jeg beskyttes af en Fee, som har lovet at vise mig Ting, som under visse Vilkaar skulle kunde skee.

Professor Anne Cattrine.

Og hun, som taler med Dem, er kommen herhid fra samme Sted og paa samme Maade, som De for otte Dage siden. Da De er fremmed, saa vil jeg underrette Dem om, at Mandfolk er Fruentimmer her til Lands i 10 Henseende til Deres Sysler. Nu seer De hvorfor jeg som Fruentimmer kan være Professor. End videre, maae De vide at man er her nogle Tusinde Aar længere frem i Tiden end vi. - De skrive i Aar 7603, saa den nye Historie hos os, er den ældgamle hos dem.

Leander.

Men siig Frue Professor! hvad tager Mandfolkene sig for.

Professor Anne Cattrine.

Jeg har sagt Dem, de ere de samme i Staten, som Fruentimmer hos os, men langt mere forkiælede. De har dog en svag Skygge tilbage af deres forrige Værdighed. De har for Exempel et Raad, hvori de leege Raadsherrer, og dømme med den pudseerligste Alvorlighed i Sager af det jammerligste og latterligste Slags. I dette Raad indtræde de fleste smukke Folkes Børn. Fruentimmerne har og forundt dem et Academie, hvoraf Medlemmerne alle ere Poeter, og kaldes den herlige Poesies Academie. Dets Poeter ere ligesaa, om ikke mere forrykte end *(hun hvisker)* hos os.

Leander.

(efter at have seet sig om.) Hvorfor hvisker De. Der hører jo ingen os.

11

Professor Anne Cattrine.

Det er en Vane. Jeg har altid hvisket Sandhed om ham. Thi at sige den høit var *crimen læsi &c.* Nu har jeg givet Dem den Underviisning jeg har faaet. Tag Dem vare for, at De ikke bliver forført, ja vel voldtaget af Fruentimmerne her.

Leander.

Ha, ha, ha, det skal jeg dog vel være sikker for ikke at blive. *(Man hører en vild Sang bag Teltet, som vedvarer, til tre Soldater lader sig see syngende.)*

Professor Anne Cattrine.

Ja see Dem for! der kommer nogle vilde Soldater - Lad os gaae.

Leander.

Lad os bie - jeg er just kommen for at lære at kiende Landets Sæder.

Professor Anne Cattrine.

Som De behager - jeg gaaer - Farvel.

Leander.

Farvel smukke Professor.

Professor Anne Cattrine.

Tag Dem vare for at tiltale saaledes de indfødte Fruentimmer, De vilde da vist blive anseet for et Skiørlevnets Mandfolk, og be- 12 handlet paa den uanstændigste Maade, omtrent som liderlige Fruentimmer hos os. Der kommer de, Adjeu Cavailler.

Anden Scene.

Leander. Tre Soldater (noget beskiænkede, og blive efterhaanden mere.)

Leander.

Ha! ha! de have min Troe Kaarde paa!

Første Soldat.

Lad os sætte os her at drikke vort Brændeviin. Her kan Capitain Sophie ikke see os, hun er en rar Kone; men hun drikker ikke selv, den Nar, hun er.

(De sætte sig, tager hver sin Pegleflaske af Lommen, hvormed de klinke, og synge)

Første Soldat.
Elske Mandfolk, Tungen væde,
Det er vores Liv og Glæde,
Brendeviin os giver Mod.
13 Hver en Draabe, som vi smager,
Koster overmodig Nager
Millioner Draaber Blod.

Anden Soldat.
Elske varmt, men ikke længe,
Pene, nydelige Drenge,
Det er Krigerens Maneer.
Glade vi i Krigen drage,
Kommer seirende tilbage,
Glad hver Dreng i Landet seer.

Tredie Soldat.
Kiække Piger, vi vil drikke,
Naar vi mere det giør ikke
Er vi heller meer ei til;
Elske vil vi smukke Drenge,

Som: I streede alt for længe,
Ved vor Hiemkomst sige vil.

Alle.
Elske Mandfolk, Tungen væde
Det er vores Liv og Glæde,
Brendeviin os giver Mod.
Hver en Draabe, som vi smager,
Koster overmodig Nager
Millioner Draaber Blod.

14

Leander.

Det er en anstændig Sang for Fruentimmer!

Anden Soldat.

Nei see der Søster; vi har, paa min Siæl, faaet en Rekrut til Leiren. Men hvad for Pokker er det? han har Kaarde paa. *(De see alle paa Leander, og slaae op en stor Latter.)*

Tredie Soldat.

(til Leander) Kys mig mit velsignede, deilige Drengebarn! *(Hun kysser ham, de andre følge hendes Exempel, og derpaa sætte sig igien)*

Første Soldat.

(til Anden Soldat) Søster Grete! har du dine sædvanlige Tærninger hos dig?

Anden Soldat.

Ja naar gik jeg uden dem? De er mit halve Liv i Fredstider, de har skaffet mig Levebrød, siden jeg blev Soldat. - Lønningen skulde jeg ikke komme langt med, og sauge Brænde gider jeg ikke.

Tredie Soldat.

Nei, lad os heller spille Femkort, det er et ærligt reent Spil. - Jeg har Kort. - *(Hun tager Kortet af Patrontasken.)*

15

De Tre Andre.

Ja fem Kort, fem Kort.

Første Soldat.

Men drikke først det vakre Drengebarns Skaal.

Anden Soldat.

Det var Ret. *(De drikke.)*

Alle.

Skaal for dig du vakre Drengebarn!

Leander.

Jeg takker. *(sagte)* Jeg er i godt Sælskab.

Tredie Soldat.

Men hvad skal vi spille om?

Første Soldat.

Hvor kan du spørge saa taabeligt? Om hvem der først skal føre ham i Teltet.

Leander.

(sagte) Om han ellers vil lade sig føre. De godt Folk giøre Regning uden Verten.

Tredie Soldat.

Første Es har Forhaand. *(han lægger Kort om)* Forhaanden fik jeg.

Leander.

(medens Kortene blandes) See, hvor alting gaaer ordentlig til.

Anden Soldat.

Ja min Siæl vandt Fridrike.

16

Tredie Soldat.

Det priser jeg min Kunst for.

Første Soldat.

(til Anden) Siden vi ikke vandt, saa lad os drikke paa den Skræk.

Tredie Soldat.

(staaer op, til Leander) Kom med mig min søde Dreng, der skal ingen være i Teltet uden vi to.

Leander.

(sagte) Hvilken Uforskammenhed og Frækhed! *(høit)* Jeg følges aldrig med drukne Folk.

Første Soldat.

Hille Knø! der kommer Capitain Sophie.

Tredie Scene.

Capitain Sophie. De Forrige.

Capitain Sophie.

(til Soldaterne) Børn! I ere jo ganske drukne. Det er en vakker Ære for Piger at drikke sig ud af stand til at fægte paa en Tid, da man kan vente Fienden hvert Øieblik.

17

Første Soldat.

Frue Capitain! Vi drikke paa Nagernes Ruin.

De tre Soldater
synge: Hver en Draabe, som vi smager,
Koster overmoodig Nager,
Millioner Draaber Blod.

Capitain Sophie.

Jeg er bange for, I drikker saa vel meent paa Nagernes Ruin, at det bliver jeres egen. Jeg har desuden den Troe til mine brave Piger, at de har Mod nok uden at hente det af Brændeviinsflasken.

Anden Soldat.

Capitain hun giør os skamfulde; gid vi aldrig havde smagt en Draabe, saa skulde de faae see, at de troer sandt om os.

Tredie Soldat.

(tager sin Flaske, og seer paa den.) Min Flaske er ikke halv uddrukken, der ligger den. *(han kaster den, de andre ligesaa, og raaber i det de kaster den)* Hurra! leve Sophie.

Capitain Sophie.

Tak mine Børn; det er mig kiert, at I holder af mig.

Første Soldat.

Var der en ved hendes Compagnie Capi- 18 tain, som ikke holdte af hende, skulle jeg see den Carnailes Hierteblod.

Anden Soldat.

Du faaer vist ingens Hierteblod at see.

Tredie Soldat.

Nei vist nok ikke. Det maatte være en Vanskabning af et Menneske, som ikke vilde hende vel.

Capitain Sophie.

Mine Børn! gaaer hen i Leiren.

Første Soldat.

Frue Capitain! det er dristigt, men torde vi bede om en Ting til Beviis paa, at Capitainen holder af os.

Capitain Sophie.

Siig kun, hvad er det?

Første Soldat.

Om det maatte være os tilladt - - det er, som sagt, noget dristigt, om vi maatte kysse Capitainen.

Capitain Sophie.

Vi kan jo være gode Venner uden at kysses. *(De staae alle tre med nedslagne Øine)* Jeg gider ikke see misfornøiede Ansigter; kysser mig da. *(De kysse hende og derpaa gaae, raabende:)* Hurra, længe leve Sophie.

19

Fierde Scene.

Capitain Sophie. Leander. En Tambour.

Tambour.

Frue Capitain! Musketeer Marie har giort Barsel.

Capitain Sophie.

Schwere Noth! det er nu den fierde af mit Compagnie, som ligger i Barselseng, og ingen Rekruter er her at faae. Veed du nogen?

Tambour.

Sergeant Gunild talte om, at hun havde Øie paa en Løsgienger som kalder sig Julie, en ung vakker Pige?

Capitain Sophie.

Lad Sergeanten komme ind til mig.

Tambour.

Har Capitainen seet hvad der staaer? *(peger paa Leander)*

Capitain Sophie.

Det er en fortryllende Karl. *(til Tambouren)* Gaae efter Sergeanten. *(til Leander)* mit velsignede Barn, lad mig omfavne dig! *(hun omfavner ham. Tambouren gaaer smilende bort.) (afsides)* Han tager meget rolig mod Karesser; 20 det er vist ikke de første han har faaet. *(høit)* Men hør min Dreng! jeg seer du har Kaarde paa; det ser pudseerlig nok ud; men her til Lands bruges ikke Vaaben til Pudserier. Du er en deilig Karl, men klæd dig ikke som en Nar, at bære Vaaben er dit Kiøn uanstændigt; leveer mig din Kaarde, min Søn, og følg mig i mit Telt.

Leander.

Jeg er ikke klædt som en Nar, at bære Vaaben er ikke uanstændigt for mit Kiøn der, hvor jeg er kommen fra. Fanden selv skal ikke tage min Kaarde, jeg er ikke deres Søn, og følger dem ikke i deres Telt.

Capitain Sophie.

Jeg troer du ordentlig vil giøre Nar af mig, strax hid med din Kaarde. *(hun vil tage den med Magt, men Leander er hende for sterk)* Du skal snart see dem, som kan tage den.

Leander.

Det vil koste -

21

Femte Scene.

Sergeant Gunild. De Forrige.

Sergeant Gunild.

Hvad befaler Frue Capitainen.

Capitain Sophie.

Min kiære Gunild! har hun faaet fat paa den Omløberske. Grete Tambour har sagt mig, at hun havde Øie paa hende.

Sergeant Gunild.

Endnu ikke; men hun skal være mig vis nok.

Capitain Sophie.

Ja det er godt nok, men lad Doctoren sige os, om hun laver til Barsel; hvis saa er, vil jeg ikke eie hende, jeg er saa kied af disse evige Barselsenge. A propos, hvad har Musketeer Marie faaet, Pige eller Dreng.

Sergeant Gunild.

Dreng.

Capitain Sophie.

Fy! - hør et Ord Sergeant. *(hun hvisker til Sergeanten og viser paa Leander.)*

Sergeant Gunild.

Strax Frue Capitain. *(hun gaaer.)*

22

Siette Scene.

Capitain Sophie. Leander.

Capitain Sophie.

(til Leander.) Nu min Søn! vil du følge mig i Teltet; du kan derved undgaae endeel Uleiligheder.

Leander.

Fy!

Syvende Scene.

Sergeant Gunild. Tre Soldater. De Forrige.

Capitain Sophie.

Fører ham i Arrest, den Omløber. *(Sergeanten og Soldaterne føre ham med megen Besværlighed bort.)*

Ottende Scene.

Capitain Sophie allene.

Capitain Sophie.

Mage til den Knøses Mod og Kræfter, har jeg endnu aldrig seet hos nogen af hans Kiøn; jeg gad have ham ved mit Compagnie; 23 men mine Folk ere alt for ærekiære til at giøre Tieneste med en Mandsperson. Dersom alle Mandfolk vare af den Kaliber, vilde vi Fruentimmer blive nødt til at overlade dem Sværdet.

Niende Scene.

Sergeant Gunild. Capitain Sophie.

Sergeant Gunild.

Frue Capitain! da vi vilde tage Kaarden fra Omløberen, blev han rasende, rev sig løs, trak ud, saarede ti Musketerer, og gav Lieutenant Berthe et farligt Stik i Armen.

Capitain Sophie.

Enten er han gal, eller det er et forklædt Fruentimmer; maaskee begge Dele. Er han lagt i Lænker?

Sergeant Gunild.

Ja Frue Capitain! vi havde Møie nok med at faae dem paa ham.

Capitain Sophie.

Jeg vil gaae ind i Vagttæltet at see, hvordan han nu skikker sig. *(De gaae.)*

24

Tredie Act.

Endeel Poeter, qvindagtigen og uselt klædte med Krandse paa Hovedet og Lapper paa Albuen, siddende om et Bord med Vifter liggende for dem.

Første Scene.

Første Poet.

Hvor bliver det Fruentimmer af, som lod sig melde at bivaane vor Samling?

Anden Poet.

Vores Academie kommer i Anseelse, kan man mærke, siden det besøges endogsaa af Fruentimmer.

Tredie Poet.

Ja der maatte dog vel findes en og anden blant dem ogsaa, som viste at skiønne paa, hvad sublimt og fiint og smukt og herligt og stolt er.

Fierde Poet.

Der har vi Damen, hun er underlig klædt.

25

Anden Scene.

Julie. De Forrige

Julie.

(bukker dybt, leer af og til Acten igiennem) Mine Herrer Cavaillerer! jeg bevidner dem min Stolthed over at have faaet deres gunstige Tilladelse til at beundre deres Talenter.

Fierde Poet.

De behager at sidde Frøken. *(hun sætter sig)* Om de Herrer Colleger behager, saa vil vi oplæse vore Gaar-Dags Arbeider *(til første Poet)* Behager Hr. Collega at begynde?

Første Poet.
læser

Til

Andreas Raadmand ved at modtage hans Filee.
Ha!
Guddommelige Finger
Du bortfileerer min Siæl,
Den trykker sig ud igiennem
Trængsel af indveltende Saligheder.
Ha!

Poeterne
paa eengang.

O! guddommeligt!

26

Første Poet.

(til Julie) Hvad synes den fremmede Frøken om mit Vers.

Julie.
Guddommelige Pen
Du river Hierter hen,
Du dem kan smelte,
Som Butterdei dem ælte,
Og du som heldig førte den
Bliv min Velynder og min Ven.

Anden Poet.

Ulyksalig plat, hvad synes de Herrer Colleger?

De øvrige.

Plat, plat.

Første Poet.

Jeg kan dog ikke nægte, at hun jo røber Genie, og det er meget af et Fruentimmer.

Anden Poet.

(til sin Sidemand, sagte) Han tager hendes Partie, fordi hun har roest hans Vers. *(høit)* Jeg veed snart ikke mine Herrer, om jeg tør forelæse dem en Gravskrift, som jeg har giort over salig Christian G[ulæseligt]rals [Generals?].

27 Han bevægede en Finger
Og Damer zittrede
For deres Frihed
Han drog en Smiil.
Og dræbte Hierter.
Her hviler han,
Og Millioner Piger græde,
For han kan ikke dræbe mere.

Det er sublimt, hvad synes de andre Herrer.

Alle.

Sublimt.

Julie.

Mine deilige Herrer! hvor vilde jeg agte mig lyksalig, om jeg kunde haabe at blive antaget som Medlem af et saa ypperligt Selskab.

Tredie Poet.

Vores Titel er ellers De herlige Brødre.

Julie.

Herlige Herrer! tør jeg anmode dem om Salighed i Selskab med deres Herligheder.

Anden Poet.

Det er maaskee uhørt, at et Fruentimmer er kommet ind i vores Academie; de pleier ikke at have de behørige Egenskaber dertil. 28 Men Herrer Colleger! mig synes dog, vi kunde forelægge hende de anordnede Prøver.

Første Poet.

Frøkenen behager da, at giøre sit første Prøvestykke, det bestaaer i et Vers efter givne Riim; det er vanskeligt, og bør saa være. *(han tager et Papiir op af en liden Kasse)* De behager at læse Rimene.

Julie.

(læser.) - Aanden
- Haanden
- Pen
- den
- Bryst
- Røst
- Mennesker
- er
- bær
- Arier

Anden Poet.

Disse Riim maae de fylde inden tre Minuter, hvorpaa Verset skal blive bedømt. *(Julie skriver.)*

Første Poet.

(sagte) Hun vil vist nok falde igiennem.

Anden Poet.

Det skader os jo slet ikke og hende meget lidet; der kan ikke hendes hende værre, end at 29 hun maae gaae tilbage igien til sine Søstre og dyrke, hvad de kalde sund Sands, som Himlen i Naade bevare det herlige Broderskab fra.

Tredie Poet.

Har vi kundet holde den ude saa længe, saa bliver hun vist ikke den, som skal fordærve os.

Fierde Poet.

Ret lige nu ere de tre Minutter forbie.

Julie.

(staaer op.) Herlige Herrer! forundres ikke over, at jeg i saa oplyst et Selskab bævende oplæser et Prøvedigt, hvis gunstige eller ugunstige Bedømmelse vil afgiøre, om jeg bliver for Livstid lykkelig eller ulykkelig; jeg haaber, at de ædelmodigen vil bære over med et Fruentimmer og en Begynder i Videnskaberne.

Første Poet.

Frøkenen behager da at oplæse sit Vers.

Julie.

Elektriskhed fra Aanden,
Gid funkle mig af Haanden,
Fra Haanden giennem Pen,
Papiret stoppe den!
Saa svulmende mit Bryst
Skal revne ved den Røst
30 Blandt meer end Mennesker
Du nu indlemmet er,
Hvis Sange Stempel bær
Af Sphærers Arier.

Anden Poet.

Hun har megen Smag.

Tredie Poet.

Det er allerede meget af et Fruentimmer at paaskiønne den.

Fierde Poet.

Jeg troer ikke at vi med Føie kommer til at nægte hende Krandsen; thi naar man veed at vælge sig gode Mestere til Mynster, og stræber efter Evne at komme dem nær, har man allerede giort et godt Skrit henad Fuldkommenheden.

Første Poet.

(til Julie) Frøken! kan de skille dem saa godt fra den anden Prøve, saa tør vi give dem Haab [< Hvab] om at blive antaget. - Tiener! træk mine Støvler af! hvordan vilde de ophæve dette hverdags Udtryk til det høie.

Julie.

(grunder lidt, og oplæser.) Du, som er mod mig Insekt,
Og faaer Underholdning
Af hvad jeg har tilovers
Skiær Luft igiennem som en Piil
31 Og frels udmattede Lastdragere
Fra Kalveskinds brændende Helvede!

Anden Poet.

Det var stolt, ingen Tvang af Tonefald, og lutter gyselige ædle Billeder.

Tredie Poet.

En bestialsk Himmelskhed hersker i det Hele.

Første Poet.

Mine herlige Herrer Colleger, jeg troer, at ingen af os har noget at indvende mod Frøkenens Antagelse.

Alle tre..

Nei.

Første Poet.

(ringer, en Pedel kommer ind.) Bring en Krands og Protokollen. *(Pedellen gaaer.)*

Tredie Poet.

De er et sieldent Exempel af et Fruentimmer, og den første af deres Kiøn, som er optaget til Medlem af det herlige Broderskab.

Anden Poet.

(til de andre.) Hun er ung, og vil maaskee med Tiden vise sig til sin Fordeel i det høie Drama.

(Pedellen kommer ind med det forlangte, som han lægger paa Bordet, og sætter sig i Lave at skrive.)

32

Tredie Poet.

(til Julie) De behager at dictere Pedellen deres Levnetshistorie.

Julie.

Jeg er født 1767. *(Pedellen skriver)*

Anden Poet.

(sagte til sin Sidemand) Og nu skriver vi 7603, Hun seer dog ikke ud til at være en Pulverhex.

Fierde Poet.

(til Julie.) Hvor gammel er de da.

Julie.

18 Aar.

Første Poet.

(sagte) Hun er lidt forvildet i Hovedet, men det skader ikke, det er altid bedre, end om hun skulde have den grove Fornuft, som intet frembringer, uden hvad der kan forstaaes af hver Tosse.

Anden Poet.

Hvor er de født?

Julie.

I Siælland, tre Mile fra Kiøbenhavn.

Tredie Poet.

Kiøbenhavn! hvor ligger det Land?

33

Julie.

Kiøbenhavn er en Bye, dens Polihøide er 55 Grader, 40 Minuter, 50 Secunder.

Første Poet.

Hun har, som jeg sagde før, noget overnaturligt i Hiernen.

De øvrige tre.

Desbedre, desbedre, desbedre.

Første Poet.

Jeg holder for, man skulde krone hende uden videre Omstændigheder.

De andre Poeter.

O ja.

Tredie Poet.

Saa kan vi jo strax skride til Acten.

(Pedellen staaer op, og leverer Krandsen til Poeterne, som holde den i Veiret over Julies Hoved, og høitidelig declamere følgende Vers:)

Poeterne.

Vor herlige! bliv stoer, bliv -
- hørt i Himle,
Lad Jorden granske dig om- -
- sonst, og svimle!

(De lade Krandsen ned paa hendes Hoved og ønske hende til Lykke, hun kysse dem paa Haanden, som de uden Omstændighed tage imod, de sætter sig.)

34

Pedellen.

(til Julie.) Det er brueligt, Deres Herlighed! at den antagne Candidat giør paa staaende Foed et Vers til Academiets Medlemmer.

Julie.

(stiller sig frem for Bordet) Mine herlige Herrer! som jeg er stolt af herefter at kunde kalde Brødre; tillader, at jeg bevidner dem, hvor stoer den Glæde er, som jeg føler ved denne Lykke.

Min Siel fik Glædens Kramper,
Mit Hoveds lysende Lamper
Af Fryd udøste Regn
Paa underlagte Egn.

De fire Poeter.

efter hinanden. Herligt, herligt, herligt, delicux [sic]!

Første Poet.

Fire Billeder i fire Linier, Glædens Kramper, Hoveds lysende Lamper, Lampers Regn, Lampers underlagte Egn, det er kosteligt, det er stolt, det er uhørt.

Julie.

De giør mig paa eengang hovmodig og undseelig.

Anden Poet.

(til Julie.) Hvordan mon vel et ubegeistret Fruentimmer vilde udtrykke Tanken i Frøkenens Vers.

35

Julie.

Hun vilde i Korthed sige:

De seer mig græde
Af lutter Glæde.

Tredie Poet.

Jeg vilde ikke tale saa plat for den halve Verden.

Fierde Poet.

Og jeg, saa sandt som jeg lever, ikke for den hele; det banker. *(Pedellen gaaer ud og kommer strax igien.)*

Pedellen.

Her er en ude, som vil kiøbe et Skandskrift til fem Skilling.

Tredie Poet.

Til fem Skilling! hvem kan det være?

Pedellen.

Det er Grete Spekhøkers Mand.

Fierde Poet.

See, see, har han nu faaet Prygl igien?

Anden Poet.

Han maae have faaet noget tilstrækkeligt, siden han vil have et Skandskrift til saa høi Priis. Han pleier ellers tage dem til to Skilling.

36

Pedellen.

Han er lidt guulgrøn under det venstre Øie, derfor vilde han ikke gaae herind.

Første Poet.

Det er en af vore beste Kunder, han kiøber Skandskrift hver fiortendes Dag i det mindste.

Fierde Poet.

Vi kan ikke fuldtakke hans Kone som skaffer os saa gode Indkomster. *(til Pedellen)* Giv ham et Exemplar af Skuffen No. 8. *(Pedellen gaaer ind i en Kulisse, gaaer siden ind i den, hvor Kiøberen er.)*

Første Poet.

Vi faaer nu altsaa en Skilling til Mands. Der er ikke nyelig hændt os.

Julie.

Min Skilling behager mine herlige Brødre at dele imellem sig. Jeg er for det første ikke Mand, for det andet er det ubilligt, at jeg skulde høste Frugten af deres Arbeide. Det vil være mig Ære nok, om jeg for det første maae tiene som Voluntør.

Fierde Poet.

En Skilling lader sig ikke dele i fire.

Tredie Poet.

Lad os da trække længst Straae, om hvem den skal tilhøre.

37

Anden Poet.

(seer sig om.) Her er ingen Straae.

Første Poet.

Saa lad os heste om den. *(De føle i deres Lommer, men har ingen Penge.[)*]

Julie.

Jeg skal tage op; den vinder, som gietter, hvor mange jeg har i Haanden fra een til fire.

(De giette, fierde Poet vinder, og viser en ubeskrivelig Glæde. Pedellen kommer igien med fem Kobberskillinger, som han tæller fra sig paa Bordet. Hver tager en Skilling, fierde Poet to.)

Første Poet.

Gid der maatte opvækkes mange saa noble Gemytter blandt Konerne, saa skulde vi ikke saa ofte spise koldt Kiøkken.

Julie.

Tør jeg tage mig den Frihed at spørge, hvorledes de kan levere Skandskrifter uden at vide over hvad Æmne?

Første Poet.

Æmnet er stedse eens, nemlig over Koner som slaae deres Mænd.

Julie.

Men hvad siger Konerne dertil?

38

Anden Poet.

Hvad en honet Kone er, hun prygler sin Mand, og faaer af ham en frisk Pasqvil.

Tredie Poet.

Men der findes desværre de blant dem, som ere ugudelige nok til at lee deraf, saa Mændene blive kiede af at slaae Vand paa Gaasen, og Brødet tages os derved af Munden.

Fierde Poet.

Herre Gud! Frøken Søster! man maae jo dog leve!

Julie.

Jeg indseer just ikke Nødvendigheden. *(Alle ser bister til hende, hun grunder forlegen paa Svar)* Det kommer ellers an paa, hvem de forstaaer ved Man.

Fierde Poet.

(ivrig) Jeg frabeder mig Spidser.

Tredie Poet.

(ivrig) De er jo kuns en Kik in der Welt.

Anden Poet.

(ivrig) Hun er kommen netop ind i Herligheden, og tør bespotte den.

Første Poet.

(ivrig) Hun kan komme ud derfra, som hun kom ind; jeg mærker Naturen hos det grove Kiøn lader sig ikke tvinge.

39

Julie.

Ah! mine herlige Brødre, jeg troede at der ved man maaskee skulde forstaaes alle Mennesker, altsaa ogsaa de ugudelige Tasker, som ikke prygle deres Mænd, naar de lade udgaae Skandskrifter om dem. Hvad Nytte giøre saadanne vel i Staten; og er det nødvendigt, at de skulle leve?

Fierde Poet.

I den Mening taget, har de fuldkommen Ret. Fortryd ikke paa, at jeg misforstod dem!

Første Poet.

Herlige Søster! De har herved viist, hvorvel de indseer Broderskabets Vigtighed i Henseende til det hele, og at de har *l'esprit du corps*.

Anden Poet.

Verden bliver alt værre og værre, og vil den saa vedblive, hvad skal der saa blive af os tilsidst?

Tredie Poet.

Saa maae den herligste, ædelste og stolteste Indretning, det herlige Broderskab gaae under, og Verden falde ned til sit forrige Chaos.

40

Julie.

Men har vores herlige Broderskab ingen Understøttelse uden af Pasqviller?

Fierde Poet.

Jo, af sublime Bagtalelser, som vi dog ikke paatage os uden mod meget svage eller ligegyldige Fruentimmer, af Frygt for mislige Følger. Vores sædvanlige Indkomster er Skandskrifter; thi saa har man ingen vis at pege ud blant os. Har Frøkenen nogen Øvelse i at bagvaske?

Julie.

Ja jeg bagvasker saa til Huusbehov; man bliver opdragen dertil blant os. Men underholder deres Herligheders Koner dem ikke? det er jo deres Pligt efter dette Lands Skik?

Tredie Poet.

Vi haver ingen velhavende Koner. Den høie Smags Poeter ere formuende Fruentimmers Pest. Saa vidt er Smagen fordærvet her.

Anden Poet.

Der friede dog een til mig i Fior.

Første Poet.

Men det var jo ogsaa en Tigger.

41

Fierde Poet.

Hun havde ikke det, hun kunde skiule sig med, og desuden - - *(det banker, Pedellen lukker op.)*

Tredie Scene.

En Pige med Skiødskind. De Forrige.

Pigen.

Jeg skulde bede Deres Herligheder fra Grete Skoeflikkers Mand, at De vilde spise hos ham til Middag; hans Kone er ikke hiemme.

De fire Poeter.

Vi skal have den Ære.

Julie.

Maae jeg ogsaa have den Ære?

Første Poet.

Spørsmaal! alt hvad heder Genie, er velkommen hos den Mand. Deres Krands giver dem frie Adgang.

Tredie Poet.

Det er den uegennyttigste Mæcenas af Verden. Han indbyder os, for han veed, vi ere Genier, og naar vi har forelæst ham et Par 42 Linier af vores Arbeider, falder han i en dyb Søvn, og naar vi ere mætte, gaae vi igien, uden at han veed noget deraf.

Pigen.

Han bad dem ogsaa at de vilde bagvaske hans Kone for et Par fremmede som spiser med.

Julie.

Det skal skee.

Pigen.

Adjeus. *(hun gaaer.)*

Fierde Scene.

De Forrige.

Anden Poet.

(til Julie) Det var et voveligt Løfte de giorde. Bagvaske et fornemt Fruentimmer er ikke saa farligt, men denne er en gemeen Lømmel, og før og stærk. Hun giør, hvad de fornemme ville skamme sig ved at giøre, hun slaaer Mandfolk.

Julie.

Lad mig om det, jeg tænker snart at reise.

43

Fierde Poet.

Men lad os komme igien til vore Forretninger. - Maae jeg forelæse Herlighederne et Vers jeg giorde til min Kone paa hendes Fødselsdag.

Hvor Ørnen ei kan naa
Min Sang skal kronet staae -

Første Poet.
(falder ham ind.) Jeg veed man kronte samme
Hvor Ørn ei pleier kommer.

Mit Vers er noget plat, men jeg haaber de Herrer undskylder det i en *impromptu* for Sandhedens Skyld.

Fierde Poet.

(til Første.) Hvorfor falder de mig ind i Talen, og hvem mener de med deres Væv?

Første Poet.

Ingen, det var et Indfald.

Fierde Poet.

(knepper paa hans Bukkel.)

Første Poet.

(hevner sig paa samme Maade.)

Fierde Poet.

(til Første.) De har yppet Klammeriet. De behager at møde mig for Raadet.

44

Første Poet.

Hiertelig gierne; Deres Herligheder behager at være Vidner.

Fierde Poet.

(til de tvende andre) Det er sielden, at denne gode Collega, jo finder at udsætte paa alles Vers, undtagen hans egne, og naar han intet finder at udsætte paa dem, saa driver han Spot. Den eneste Maade til at undgaae hans Spottegloser paa, er at smigre for ham, det giorde Frøkenen i sit Vers, og derfor røbede hun Genie; jeg nægter ikke for, at hun jo har det, men hendes Lovtale over Filee-Riimet røber en slet Smag, ifald hun meente, hvad hun da sagde, men det er umueligt, det har hun siden beviist?

Første Poet.

Det som er os imellem kan vi afgiøre for Raadet.

Fierde Poet.

Jeg ønsker intet heller. *(De vil gaae.)*

Tredie Poet.

Vi maae jo dog bie til vores Session har Ende. Behager deres Herligheder at høre en Pasqvil over min salig Kone, som Fanden tog forleden, hun begegnede mig tyranisk, ingen Assembleer, ingen Baller, ingen 45 Maskerade maatte jeg komme paa, hun brummede bestandig, fordi jeg ikke tog mig noget af Huusholdningen; naar jeg uskyldigviis een Nat var ude af Huset uden hendes Vidende, saa forgreb hun sig paa min Person. Jeg arme Diævel maatte lide og tie. Men jeg fik retskaffen Hevn over hende, da hun var død. Jeg skrev en Pasqvil over den salig Kone i den almindelige Stiil, paa det at den kunde forstaas af enhver, jeg troer dog ikke at den er ganske plat; den lyder saa:

Hør Nyt!
Her hviler noget
Som tit mig broget
Har Livet giort.
Var Tabet stort?
Ja pyt.

Julie.

Det er det nydeligste Vers jeg min Livstid har hørt i det Fag; den Pyt især er himmelsk.

Tredie Poet.

Hvad siger de da om det Noget: her hviler noget. Jeg gider ikke engang giøre hende den Ære at sige, hvad det er for noget, der hviler. Er det ikke bidende?

46

Julie.

Det er bidende, det er sandt. Men hvem skal det bide? Hun er jo død?

Tredie Poet.

Ja Himlen skee Tak, men hvem veed, om det ikke kan trænge ned i Graven til hende.

Anden Poet.

Men hvem veed, at deres salig Kone er meent ved det Noget.

Første Poet.

Alting er jo noget.

Julie.

Ja, jeg maae tilstaae, jeg havde ikke begrebet, at de derved meente deres salig Kone, naar de ikke selv havde sagt det.

Fierde Poet.

(til Julie.) Men han siger det til alle.

Tredie Poet.

Til hele Verden.

Julie.

Men faaer de da ikke Ord for at være ondskabsfuld?

Tredie Poet.

Jo, Himlen skee Tak! det er just Ondskab, som kildrer Publicum.

Anden Poet.

En eneste undtagen.

47

Første Poet.

At sige, den som den rammer.

Julie.

Hevner den sig da ikke.

Fierde Poet.

Til visse, men - -

Tredie Poet.

Men en død Kierling - Pyt.

Julie.

Ha, ha, ha, Skielmsmester! jeg leer mig ihiel af Deres Pyt.

Tredie Poet.

(leer hiertelig med Julie.) Vil Deres Herligheder ikke høre et alvorligt Gravskrift, som jeg har giort over Harpenisten Johanne:

Mit Legeme slog Angests Triller -

Julie.

Med Tilladelse, mig synes, at den sts i Enden af Angests falder lidt haard i Udtalen.

Tredie Poet.

De er lidt for ung her, min søde Moer! til at kritisere Mænd, hvis Pander Krandsen længe haver beskygget. Ordet er haardt, men er det ikke ogsaa haardt at miste en elsket Ven? Bør ikke Ordet udtrykke Tanken?

48

Julie.

(sagte) Jeg vil ikke stevnes for Raadet. *(høit)* Min Herre, jeg indseer nu fuldkommen, at de har Ret, det var, sandt at sige, kun for at undervises, at jeg yttrede nogen Tvivl. Nu har jeg opnaaet mit Ønske; jeg er dem forbunden.

Tredie Poet.

Jeg har det beste Haab om dem, de er lærvillig. Hør den Linie endnu engang:

Mit Legeme slog Angests Triller.

Hvordan synes dem nu, det klinger.

Julie.

Det er stolt.

Tredie Poet.

Hvordan ville Pøbelen udtrykke denne Tanke?

Julie.

Jeg zittrede.

Tredie Poet.

Vel taelt, det har sin store Nytte at kiende det platte for at undgaae det. *(Klokken slaaer.)*

Første Poet.

Mine Herrer, Sessionen er forbie. For Raadet!

49

Fierde Poet.

For Raadet!

Anden Poet.

Ja lad os gaae! vi komme tidsnok til Skoeflikkerens Jens endda. *(De gaae.)*

Julie.

(i det hun gaaer.) Nu faaer jeg see om Feens Beskrivelse over det høivise Raad er ligesaa rigtig som den over det herlige Broderskab.

50

Fierde Act.

Theatret forestiller en Sahl og nogle Raadsherrer omkring et Bord, hvorpaa staaer en Sminkekrukke, og en Vifte ligger for hver, og et Speil.

Første Scene.

Feen. Julie. Raadsherrerne. En Betient.

Feen.

(til Julie.) Retten er ikke sadt endnu, for de to fornemste Herrer har i Kareten mistet lidt Pudder af deres Vergetter. Bie kun, jeg gaaer. *(hun gaaer.)*

Anden Scene.

En Kammerpige. De Forrige.

Første Raadsherre.

> *(til Kammerpigen.)* Seer du, hvilken Ulykke jeg er kommen til, skynd dig at rette paa min Vergete. 51 *(Pigen tager et reent Lommetørklæde og binder om hans Hals, pusler ved hans Vergette, Betienten holder Speilet for ham.)*

Femte Raadsherre.

> Forlade min Kammerpige, som endnu ikke er kommen; her skal jeg sidde i et honet Selskab, og see ud som en Ugle.

(Kammerpigen puddrer Første Raadsherre, tørrer Puddret af, bukker og gaaer, Betienten lægger Speilet hen.)

Tredie Scene.

(De øvrige Raadsherrer hvisker, seer paa femte Raadsherre med en ondskabsfuld Smiil.)

Femte Raadsherre.

> Jeg vil tage hiem igien, og ikke sidde her at lade mig belee. *(Han gaaer, de andre slaae op en stor Latter.)*

Fierde Scene.

Siette Raadsherre. De Forrige.

Siette Raadsherre.

> Mine Herrer! jeg mødte een af vore Colleger paa Trappen, bevare os, hvor han 52 saae ud, han haade [sic!] en stor Plet i sin Vergete, saa stor, som en lille Toskilling; vi arme Mennesker kan dog let komme til Ulykke; det giør mig vist ondt for ham af mit ganske Hierte, men jeg kunde dog ikke bare mig for at lee, da jeg saae ham; den arme Mand var saa skamfuld. *(han leer, de andre ligeledes.)*

Første Raadsherre.

> *(til Betienten.)* Lad de Sagsøgende komme ind.

Femte Scene.

Tvende Sagsøgende. Betienten. De Forrige.

Første Sagsøgende.

> Jeg er Ole Secretairs, som anraaber de deilige og høivise Herrer, at de vil skaffe mig Ret over Hr. Jesper Kammeraads, som der staaer. Han har af den groveste Skiødesløshed, eller maaskee af Ondskab, bestenkt min eene Strømpe med Gadesmuds, saa jeg seer ud som et Sviin.

Jesper Kammeraads.

Jeg nægter ikke prægtigste høiviseste, at det jo er mueligt, at jeg kan have Skyld i den 53 Plet, jeg anklages for; men for det første bør det undskylde mig, at jeg gik i vigtige Betænkninger over, hvad Farve af Baand jeg skulle vælge til flette mit Haar med i Morgen, da jeg skal paa Assemblee, for det andet er Pletten ganske liden.

Ole..

Den er, saa sandt jeg lever, saa stor som et skikkeligt Knappenaalshoved. *(Raadsherrerne hvisker.)*

Første Raadsherre.

Citanten ville lægge *Corpus delicti* i Retten. *(Ole lægger Benet paa en Stoel, hver af Raadsherrerne tager op sin Lorgnette og betragter nøie Skaden, hvorpaa de lægge Lorgnetten igien i Lommen.)* De Sagsøgende og Tilhørerne behage at gaae ud, imens vi votere. *(De gaae, undtagen Julie.)*

Siette Scene.

Julie. De Overblevne.

Julie.

Jeg vilde ansee mig for lykkelig, om Deres Høiviisheder vilde tillade mig at bivaane Deres Voteringer.

54

Første Raadsherre.

Jeg troer ikke, at mine Herrer Colleger har noget derimod.

Anden Raadsherre.

(sagte) Det er meget, at et Fruentimmer viser Lyst til at kiende det Fine i Lovkyndigheden. *(høit)* Jeg har intet mod Deres Tilstædeblivelse.

De andre Raadsherrer.

(efter hinanden.) Jeg ikke heller. *(Julie kysser dem paa Haanden.)*

Anden Raadsherre.

Mine Herrer! jeg troer, at det er min Tour i Dag at begynde.

(Han staaer op og spaserer meget alvorlig og dybsindig; de øvrige Raadsherrer tage hver sit Syetøi op af Lommen, hvisker sammen, filerer, syer og bagtaler.[)]

Siette Raadsherre.

Han var paa min Ære beskiænket; Munden gik paa ham som en Peberqværn.

Tredie Raadsherre.

Oberste Susanne berømmede ham meget for hans Vittighed og Skiønhed.

Fierde Raadsherre..

Hvorfor mon hun berømte ingen af os?

55

Første Raadsherre.

Det lader sig giette. Berømte hun ham ikke for hans Kyskhed. *(De lee alle)*

Tredie Raadsherre.

Gid ingen kiøbe Lovtaler paa sin Dyds Bekostning.

Fierde Raadsherre..

Han faaer aldrig nogen af sit eget Kiøn.

Første Raadsherre.

Men desflere af det andet.

Tredie Raadsherre.

Deres Høflighed mod ham, siges der, er ikke ganske uegennyttig.

Fierde Raadsherre..

Nei, han har for stor Ambition til at tage noget til givendes *(De lee alle)*

Siette Raadsherre.

Hvor stor Fortrin, han har over os i Fruentimmernes Øine, saae troer jeg dog ingen af os vilde paa ligemaade tilforhandle sig Komplimenter.

Første Raadsherre.

Nei, man kan kiøbe Guld for dyrt.

56

Syvende Scene.

Femte Raadsherre. De Forrige.

Femte Raadsherre
(sætter sig, tager op sit Syetøi, vifter sig og siger kortaandet:)

Himlen skee Tak! jeg seer, at jeg kommer Tids nok til at votere; jeg havde ikke vildet for al den Deel i Verden forsømme min Embedspligt.

Julie.

(sagte.) Den er, saavidt jeg endnu har seet, ikke saare vanskelig at opfylde.

Siette Raadsherre.

Det fornøier os, at vi have faaet et Par Skuldre mere til at hielpe os at bære Byrden.

Julie.

(sagte.) Jeg ønskede at kunde laane dem et Par til. *(høit.)* Maae jeg spørge, hvem den Mandsperson er, som de nys talte om. *(sagte)* Jeg vilde gierne have den Diskurs igien paa Bane, den var saa moersom.

Første Raadsherre.

(til Femte.) Det var om *(han hvisker)*

Femte Raadsherre.

Man kan gierne sige det høit. Det er en mundkaad Slyngel, som heder Rasmus, som i Sælskaber faaer alle Fruentimmer i en 57 Cirkel om sig, saa andre skikkelige Folk sidder for nummer Nichts.

Anden Raadsherre.

Os andre tales der aldrig til i Sælskab, hvor han er.

Tredie Raadsherre.

Ja, det er Aands Fortærelse at være i Sælskab med ham.

Fierde Raadsherre..

Jeg skal aldrig sætte min Foed der, hvor jeg veed han er.

Siette Raadsherre.

(til Femte.) De veed vel, at han drikker.

Femte Raadsherre.

Gid det var saa vel.

Anden Raadsherre.

(Efter at have tørret Sveden af sin Pande, sætter sig paa sin Plads, skriver sit Votum, og lader det cirkulere blandt de andre, som række det ulæst den eene til den anden.) Nu mine Herrer, kan det saa passere?

De andre..

Herligt, intet bedre, charmant?

58

Anden Raadsherre.

Saa bliver det best, at vi lade kalde de Paagieldende. *(De øvrige Raddsherrer putte gesvindt deres Syetøi i Lommen.)* Betient! bring Parterne ind. *(Betienten gaaer.)*

Ottende Scene.

Parterne. Betienten. Tilhørere. De Forrige.

Anden Raadsherre.

(læser.) Vel har Delinqventen Jesper Kammeraads for at undskylde sin Forbrydelse brugt til Paaskud, at han gik i vigtige Betænkninger, men, da den Undskyldning falder bort som utroeværdig, da han for Raadet har formastet sig til at paastaae, at Pletten var liden, som samtlige Raadets Biesiddere dog har befundet at være stoer, saa har Raadet efter fleste Stemmer
Kiendt for Ret:
Delinqventen Jesper Kammeraads bør for begangne Forbrydelse mod Citanten bytte Strømpe mod Strømpe, saaledes at Citanten 59 mod at levere ham sin skamferede Strømpe, modtager en af hans reene.

Julie.

Men Hr. Raadsherre! om disse to Par Strømper ere forskiellige.

Anden Raadsherre.

(til Julie.) Tie for Retten!
End skulle samme to Par Strømper være forskiellige, da bytte han Strømper for Strømper, og med denne Skamferede spadsere lige herfra til det Sted, hvor Ulykken skeede, ydermere haver han til Retten at erlægge 2 Mark som Tabende og Citanten som Vindende 3 Mark, hvilke 2 Mark og 3 Mark Deres respective Fruer haver inden 24 Timer at udrede; end ydermere skal den første Punkt i Dommen her for Retten exeqveres. Mands Retten den 22 Februarii 7603.

(Ole og Jesper gaae bag Coulisen, som for at bytte Strømper.)

Niende Scene.

Raadsherrerne. Betienten. Julie.

Julie.

Deres Høiviisheder! tager ikke ilde op, at jeg bevidner Dem min Beundring over 60 Deres Sindrighed og Retfærdighed i denne Dom.

Første Raadsherre.

Jeg troer ikke det giør deres Forstand Vanære.

Tiende Scene.

De Sagsøgende. Raadsherrerne.
Julie. Betienten.

Jesper.

(vemodigen.) Mine naadige, høiviise og indtagende Herrer! kunde Dommen ikke formildes derhen, at jeg maatte tillades, at opfylde ogsaa den sidste Punkt af Dommen her for Retten?

Første Raadsherre.

Det kommer an paa deres Contrapart.

Ole..

Jeg samtykker deri - med med mindre end 30 Skrit lader jeg mig ikke nøie.

Første Raadsherre.

Saa behag Hr. Jesper Kammeraads at gaae rundt omkring Bordet i en Afstand af en Alen.

(Raadsherrerne staae alle op, vende Ryggen mod Bordet, betragte med deres Lorg-[< Loeg-] 61 netter Jespers Strømper. Betienten tæller Skrittene høit. Da Jesper har giort nogle Skrit, standser Ole ham.)

Ole..

Nei Tak! den Side skal vendes til Herrerne, som Pletten er paa.

(Jesper maae gaae til den anden Side. Da alting er forbi, bukke de Sagførende og gaae. Raadsherrerne sætte sig.

Første Raadsherre.

Betient! er der flere paa Listen?

Betienten.

Jens Rokkedreiers contra Peer Skoemagers, som skal have skieldt ham for Tyv.

Anden Raadsherre.

Siig dem, vi befatter os ikke med grove Sager. Flere?

Betienten.

To Poeter med en Hoben Vidner.

Anden Raadsherre.

De Poeter-Sager ere de allerværste at dømme i; giver man den eene Ret, saa skriver den anden Pasqvil om os. Faaer ingen af dem Ret faaer vi Pasqviller af dem begge.

Julie.

Jeg tænker paa et Middel til at faae Sagen lovmessig afvist. Behager Deres 62 Høiviisheder først at lade indkalde den eene sagsøgende Poet.

Første Raadsherre.

(til Betienten.) Kald den een sagsøgende Poet ind. *(Betienten gaaer.)*

Ellevte Scene.

Første Poet. Betienten. De Forrige.

Julie.

Jeg begriber ikke, hvorfor de vil føre Process med deres Contrapart, som er en Slyngel.

Første Poet.

Ja det veed Himlen, han er.

Julie.

(til Raadsherrerne.) Behager De at lade hans Contrapart hente.

Første Raadsherre.

(til Betienten.) Hent hans Contrapart. *(Betienten gaaer, Julie hvisker til Raadsherren.)*

[Julie?].

Fortæl Contraparten hvad hans Modstander har sagt om ham, saa vil de faae god Anledning til at afvise Sagen.

63

Tolvte Scene.

Betienten. Fierde Poet. De Forrige.

Tredie Raadsherre.

(til fierde Poet.) Deres Contrapart har erklæret her for Retten, at de er en Slyngel.

Fierde Poet.

Saa erklærer jeg her for Retten at han er en Esel.

Fierde Raadsherre..

Saa erklærer jeg paa Raadets Vegne, at denne Sag afvises til Dame-Retten hvor de grovere Sager afgiøres. *(De Sagsøgende bukke og gaae.)*

Trettende Scene.

De Overblevne.

Julie.

Nu seer De mine Herrer! at Sagen efter mit Raad blev afviist.

Fierde Raadsherre..

Himlen være lovet, at de skilte os af med dem. Nu kan vi hvile os lidt. *(hver tager sit Syetøi op, en Sminkekrukke og Speil. De sminke sig.)*

64

Tredie Raadsherre.

Au, au, au! det blir min Død.

(Han falder om og besvimmer. De andre Raadsherrer reise sig forskrekkede og blege, om de kan.)

Anden Raadsherre.

Jeg seer det bare Blod, han har stukket sig med sin Syenaal.

Julie.

Jeg forstaaer saa meget af Medicinen, at jeg trøster mig til at curere den Skade.

(Hun tager sin Eaudelavande-Flaske op af Lommen og stenker nogle Draaber paa den Besvimedes Hals. Han vogner af Besvimelsen.)

Tredie Raadsherre.

(i det han vogner, til Julie.) Staaer de inde for mit Liv.

Julie.

Inden to Minuter skal de være ligesaa frisk, som de var før, paa en Feber nær.

(Hun drypper nogle Draaber Eaudelavande paa sit Tørklæde, som hun vikler om hans Finger. Patienten skriger ved Svien af Eaudelavendet og besvimer igien.)

Anden Raadsherre.

Vi vil intet foretage førend vores Hr. Collega er kommet sig igien? Vi vil imidlertid see at erstatte den Skade, som vores Ansigt 65 ved denne Leilighed har lidt. *(til Betienten)* Bring koldt Vand. *(Betienten gaaer, de sminke sig.)*

Fierde Raadsherre..

(gispende til Julie.) Mener Frøken Doctor, at han ikke beholder Mindelsen af denne Feber?

Julie.

O! intet af Betydenhed; men han maae tage sig vel vare for salt og suurt og Trækvind.

Fiortende Scene.

(Betienten kommer igien med koldt Vand, Raadsherrerne drikke, den saarede Raadsherre vogner op efter at Julie har stænket nogle Draaber Vand paa ham.)

Julie.

(til tredie Raadsherre.) Hvordan befinder De dem nu?

Tredie Raadsherre.

Himlen være lovet! meget bedre, men Feber føler jeg endnu i Kroppen, og er ligesaa mat, saa mat, saa det er en grue. Frøken Doctor, torde jeg vel vove saa strax at tage hiem?

66

Julie.

(føler hans Puls.) Bevare os! ikke paa et Korteer endnu.

Tredie Raadsherre.

Saa gid det Korteer da var forbie! og jeg laae i min Seng! For deres Umage skal min Kone forskylde dem, naar de vil giøre os den Ære at besøge os.

Julie.

O! det kan altid finde sig; men det var dem nok tienligt, at de tog dem lidt Motion her i Salen.

Tredie Raadsherre.

(forsøger at reise sig.) Au! jeg kan ikke engang reise mig, end sige gaae.

Julie.

(føler hans Puls.) Ja de er virkelig haardt angreben, men en smule Motion vil vist giøre en ønskelig Virkning. *(til Betienten)* Vær saa god at tage Herren under Armen og gaae lidt om med ham.

(Betienten tager ham under Armen. Patienten giver sig ynkelig og med megen Møie og Lempe bringes paa Fødderne, og lader sig, som en Krøbling, lede omkring af Betienten.[])

67

Femtende Scene.

En Pige. De Forrige.

Pigen.

(til første Raadsherre.) Deres Frøken Søster, Lieutenant Ingeborg er styrtet med sin Hæst, og har brækket sin Arm.

Første Raadsherre.

Der har man et nyt Beviis paa, hvad utidig Forvovenhed kan foraarsage. *(til Julie)* Vil De umage Dem hen til hende, Frøken Doctor?

Julie.

Jeg beder om Forladelse. Det er ganske uden for mit Fag, ligesom Deres Høiviisheder ikke ere Dommere

uden i de finere Sager, saa er jeg ikke Doctor uden i de finere Sygdomme.

Første Raadsherre.

(til Pigen) Har min Søster faaet Doctor?

Pigen.

Ja, Regimentsfeldskiær Maren er hos hende.

Første Raadsherre.

Ja, saa siig hende fra mig, at det giør mig meget ondt, at hun er kommen i den Ulei- 68 lighed. *(Pigen gaaer)* Nu maae hun dog sande mine Ord, at en overdreven Dristighed fører Folk i Ulempe.

Sextende Scene.

En Pige i Liberie. De Forrige.

Pigen.

(til Første Raadsherre) Herre! Deres Melampe har faaet Been i Halsen.

Første Raadsherre.

Jeg ulyksalige! *(han græder.)*

Tredie Raadsherre.

Det er ret en Tycho Brahes Dag i Dag. *(Klokken slaaer, de staae alle op)* Meener Frøken Doctor, at jeg tør driste mig udi Kareten?

Julie.

Har de langt at kiøre?

Tredie Raadsherre.

Ja temmelig langt, til fierde Huus herfra.

Julie.

Ja det vover de ikke meget ved, naar de allene holder Karetvinduerne lukkede.

Patienten.

69

Tredie Raadsherre.

Ja Himmelen bevare mig fra andet. *(til fierde, med sygelig Stemme.)* Hvad skader dem? De seer saa ilde ud?

Fierde Raadsherre..

Jeg vil sige dem reent ud, som det er. Jeg var i Aftensangen i Gaar; men jeg forsikrer dem helligen paa, at jeg ikke fik Blund paa mine Øine den hele udslagene Prædiken igiennem. Det har ikke hændt mig i de sidste otte Aar. I Begyndelsen følte jeg ingen Uleilighed deraf; men jeg mærker at det kommer efter.

Julie.

(leer afsides) Ja, Vanen er den anden Natur, og Uorden i den anden Natur er næsten ligesaa farlig som Uorden i den første, som Hypocrates anmærker og beviser i sin 5te, 6te og 7de Foliant.

Anden Raadsherre.

(til sine Colleger.) Bevar os, hvor hun har megen Lærdom!

Julie.

Jeg vil curere Deres Høiviished med nogle Draaber. *(til Betienten)* Bring et halvt 70 Glas reent Vand. *(Betienten gaaer og kommer igien med Vand, Julie vender sig til Siden, og lader som hun af sin Eaudelavande-Flaske kommer Draaber deri)* Det smager som det bare klare Vand. *(til Patienten)* Men de vil vist finde god Virkning deraf. *(hun leverer Glasset til Patienten som drikker.)*

Fierde Raadsherre..

(puster.) Det gav Lise. Himlen velsigne dem Frøken! jeg er, saa sandt jeg lever, næsten ganske restitueret.

Første Raadsherre.

(til Julie.) De er nok ikke fød her i Landet?

Julie.

Nei, mange hundrede Mile herfra.

Anden Raadsherre.

Det er bedrøveligt, at Fremmede skal saa langt overgaae os i alle Ting. *(til Patienten)* En af vore Doctore havde vist ladet dem pines i mange Dage.

Tredie Raadsherre.

(til Julie.) Forlade min Synd; jeg vilde selv næsten ønske, jeg havde haft det Uhæld ikke at have sovet under Aftensangen, for at nyde den Lykke at blive cureret af dem.

Julie.

Jeg takker erbødigst for Complimenten. 71 Men tør jeg spørge, hvorfor de ikke heller sover hiemme.

Patienten.

Det vilde ansees for den gemeeneste Uanstændighed her i Landet at forsømme Aftensangen, og for lige saa uanstændigt ikke at sove under den. Jeg kan ikke sige, hvor jeg skammede mig over min Aarvaagenhed.

Julie.

(afsides) En kiøn Andagt. *(høit)* Hvorfor gaaer de da ikker heller i Høimesse.

Patienten.

Nei der er reent af Brug blant honette Folk i vor Tidsalder. Vores salige Forfædre, som jeg har hørt, sov i Høimessen, men det er nu længe, længe siden gaaet af Moden.

Julie.

I mit Land gaaer man i Kirke for at opbygges.

Tredie Raadsherre.

Ligesaa hos os.

Julie.

Men opbygges de da i Søvne.

Anden Raadsherre.

Vi Cavalierer sover, og opbygges ikke, men Damerne og Pøbelen vaager, og opbygges.

72

Julie.

Men hos mig vaager baade Cavalierer og Damer.

Første Raadsherre.

Ja hvert Land har sin Skik.

Patienten.

Gid jeg havde været i deres Land i Gaar, saa havde jeg ikke været nær død af Skamfuldhed.

Tredie Raadsherre.

(til Julie.) Hvad en vel opdragen Cavalier er blant os, seer ved sin Ankomst i Kirken strax efter om der er opkommen nye Moder, giver et Vink til Fruentimmer af nøie Bekiendtskab, og naar han dermed er færdig, sover han til hans Kammerpige kommer og vækker ham, for at sige ham, at Prækenen er ude.

Julie.

Maaskee deres Præster prædike slet.

Siette Raadsherre.

Nei vi have ypperlige Mænd.

Fierde Raadsherre..

Det er just Ulykken den. Det var min i Gaar.

Femte Raadsherre.

Naar man af Glemsomhed er agtpaagivende for længe, saa farvel Søvn!

73

Tredie Raadsherre.

Ja naar man af Uforsigtighed har glemt at tage Bomuld i Lommen, saa staaer man virkelig meget stoer Fare.

Julie.

Men siden deres Præster ere gode, hvorfor høre de dem da ikke?

Anden Raadsherre.

O Himmel hvor kan de tale saa? Bevare baade mig og hver ægte Kavailler fra den Skam!

Første Raadsherre.

(peger paa Patienten.) De seer, hvordan den Hr. Kollega er faren baade paa Siæl og Legeme. Stakkel! han har, desværre, alt for stor Aarsag til at være saa. Men mine Herrer, Klokken er mange.

Fierde Raadsherre..

(til Julie.) Behager Frøkenen at spise Suppe med mig?

Julie.

Jeg takker ærbødigst, jeg spiser til Middag hos Jens Skoeflekkers.

Anden Raadsherre.

Det maae de takke Krandsen for. Ha, ha, ha.

74

Tredie Raadsherre.

Ja den Jens skal være en stor Nar efter Krandse.

Femte Raadsherre.

Lad os gaae, mine Herrer, hiem at spise og samle nye Kræfter til at udholde nyt Slæb i Morgen.

Julie.

Ja jeg maae tilstaae, de har et møisommeligt Embede?

Anden Raadsherre.

Og det Dag ud og Dag ind.

Tredie Raadsherre.

Og alt, hvad vi fortiener derved er nogle visne Skillinger [< Skillinper] til Knappenaale.

Siette Raadsherre.

Vi arbeide for at tiene et uskiønsomt Publicum, og arbeide os gamle for Tiden. Men det er Tid at gaae. *(De gaaer.)*

75

Femte Act.

Første Scene.

i Skoeflikkerens Huus.

To fremmede, Julie, de fire Poeter sidde om et Bord, hvorpaa staaer en Ølkandde, en Flaske og et Glas. De spise i Taushed, Poeterne graadigen, og naar de kommer til at tale, tale de med Maden i Munden, Grete Skoeflikker kiger frem af en Culis, hvorfra hun ei sees eller høres af de andre.

Grete.

(sagte pegende paa sin Mand.) Det vidste jeg nok min Mand, at du vilde holde Giestebud, da jeg bildte dig ind, at jeg skulde spise paa Landet.

Jens.

I maae ikke tage ilde op I gode Venner, at jeg kun giver Erter og Flesk og røget Kiød.

Første Poet.

Det bedste er godt nok Hr. Patron, det er og en solid og sund Føde, den har man længst 76 godt af. Jeg kan desuden nok begribe, at Hr. Patronens Kone ikke under dem mange Penge at raade over i hendes Fraværelse at kiøbe ferskt for.

Jens.

Nei, det veed Himlen; og saae hun mig beværte mine gode Venner, saa var hun i Stand til at blive uartig, hvor tarveligt her end gaaer til.

Grete.

(sagte.) Jeg bliver snart uartig, skal du see. *(hun viser Spandremmen.)*

Anden Poet.

De Fruentimmer love meget, naar de frier til os, men naar de først har os i deres Kløer saa -

Tredie Poet.

Pyt!

Julie.

(til Tredie Poet.) Hvor de er lykkelig i at anvende Pyt.

Tredie Poet.

Ja jeg er saa kiæk, at jeg tør sige, jeg har nogenledes bragt dette Ord i Lyster.

Jens.

Jeg har ogsaa giort mit dertil.

Fierde Poet.

De har giort det meste dertil. De ere vores og Vittighedens Patron.

77

Julie.

(til Jens.) Nu kan Hr. Patron sige pyt til hele Verden.

Første Poet.

Ja pyt til alle Verdener, om der ere flere til.

Grete.

(sagte.) Jeg har dog nogle Løier af at høre paa det Pølsesnak.

Julie.

(til Jens.) Under deres Beskyttelse er Pyt bleven stoer og de udødelig ved Pytten. *(sagte)* Man skal hykle for sin Mæcenas, især naar han er dum.

Jens.

Aberbos, vi talte nyelig om min Kone. Troer de, hun skiønner paa mine Fortienester i de artige Videnskaber?

Tredie Poet.

Nei, ellers kunde hun aldrig være uartig mod dem.

Grete.

(sagte.) Jeg skal strax være uartig mod jer allesammen.

Første Poet.

Man roser hende just ikke paa de Steder i Byen, hvor jeg kommer.

78

Grete.

(sagte.) Maaskee de ikke vide der, at jeg er til engang.

Julie.

Man skal ikke troe, hvad Folk snakker. For Exempel den Historie om den Sølvskee, som blev savnet i Kiøkkenet hos en fattig Kokkedreng strax efter at han havde betalt Grete Skoeflikker for et Par nye Hælflekker.

Jens.

Det var godt sagt, ha, ha, ha. *(hans Mave disser af Latter.)*

Grete.

(sagte) Jeg rammer jer siden got Folk. Den leer best, min lærde Mand, som leer sidst.

Jens.

(til Julie.) Frøkenen spiser jo intet? Smager det hende ikke?

Julie.

Jeg har intet smagt; thi sandt at sige, saa har jeg slet ingen Apetit. Jeg takker Hr. Patron lige saa hiertelig, som om jeg havde spiist.

Grete.

(sagte.) Det Fruentimmer er ingen ret Poet, og beskiemmer sin Krands. Jeg kan godt lide hende paa Sølvskeen nær.

79

Jens.

(Tager Ølkanden) Singot. *(han drikker og byder Julie den, som rekker den til sin Naboe, Tredie Poet)* Hvad nu, de hverken spiser eller drikker?

Julie.

Den Glæde at nyde deres Sælskab har ganske betaget mig Lyst dertil, og skulde jeg nyde det daglig, troer jeg sikkert, at jeg kom til at døe af Hunger og Tørst.

Jens.

Jeg siger tusend Tak. Hvad det dog er en Glæde at høre fornuftige Folk tale.

Grete.

(sagte.) Som giør Nar af dig i dine aabne Øine.

Tredie Poet.

(Med Kanden i Haanden bukker for Jens.) Længe leve Mæcenas! *(han drikker.)*

Jens.

Nu har jeg glemt hvad det Ord Micinas vil sige. *(Fierde Poet betænker sig paa Svar forgieves.)*

Julie.

Det er en stor Mand, som beskytter Videnskaberne og deres Dyrkere.

80

Grete.

(sagte.) Nei, det er en Nar, som giver Kieltringer Erter og Flæsk.

Jens.

Jeg beskytter dem efter min Evne, og mere vilde jeg giøre, naar ikke min fordømte dumme Kierling var mig i Veien. Forlade den Soe!

Grete.

(sagte.) Jeg skal erindre det.

Første, Anden, Fierde Poet..

(efter hinanden drikker og raaber.) Længe leve Mæcenas.

Jens.

Men vil de gode Venner ikke spise mere?

Alle Poeter..

Nei, vi takke Hr. Patron!

Jens.

Saa en Sopken oven paa den fede Mad *(han tager Glasset og drikker)* Singot. *(Han rækker Glasset fra sig, de fire Poeter drikker, og raabe efter hinanden:)* Længe leve Mæcenas. *(Poeterne drikke fulde Glas.)*

Jens.

Jeg har ingen Lekkerbisken at byde dem oven paa Maden, men de har desmere at byde 81 mig naar jeg faae høre nogle af deres kiønne Vers.

Første Poet.
(langsomt.) Guddommelige Finger!
Du bortfilerer min Siel.
Den trykker sig ud
Igiennem Trængsel - -
Han sover alt.

Grete.

Det er det første Tegn paa Fornuft, jeg har seet hos ham. Jeg kunde selv sove ind over det Væv, naar jeg ikke var vred.

Første Poet.

Nu maae vi see at forsyne os med noget til Aftensmad. *(De tage hver, Julie undtagen, et stort Stykke Brød i Lommen.)*

Grete.

(sagte.) Nei nu gaaer det for vidt. *(hun springer frem)* I udhungrede Kieltringer, I Dagdrivere. *(De reise sig alle forbausede op)* Tør I udhungrede Bester bilde jer ind, at I skal leve af en ærlig arbeidsom Kones Sveed. Spinder I sultne Slyngler, fortiener I kun lidt, fortiener I det dog ærligt. *(til Første Poet)* Her- 82 frem, du Skurk! med det Stykke Brød du stial.

(Første Poet forbluffet, trekker Papiret med Brødet op af sin Lomme, og lægger det paa Bordet, Grete jager ham under Slag af Spandremmen ud. Det gaaer de tre øvrige ligedan.)

Anden Scene.

Julie.

Jeg har saamen intet Brød i Lommen Madam.

Grete.

Nei det veed jeg; men giør mig Regnskab for den Snak om Sølvskeen.

Julie.

(afsides.) Himlen bevare mig fra Spandremmen. *(høit)* Disse Poeter fortalte mig, og bandte derpaa, at de havde hørt for en Vished, at de havde stiaalet en Sølvskee af et Kiøkken. Jeg haver, om jeg selv skal sige det, intet ont Gemyt, og det smerter mig overmaade at høre min Næste fordømmes efter blotte Byerygter, og jeg var bange for at Poeterne skulle besværge deres Bagvaskelse ved Bordet i Nærværelse af de Fremmede. Der har de den hele Sammenheng.

83

Grete.

Nu forstaaer jeg dem. Deres hele Adfærd ved Bordet har jeg seet, den gav tilkiende at de var et skikkeligt Menneske og ingen Snyltegiest. Jeg troer dem paa deres Ord, men sig mig, hvor er de kommen i Lav med de Kieltringer, og hvor er de kommen til den Krands.

Julie.

Poeterne har sat mig den paa.

Grete.

For Himmelens Skyld kast den pokker i Vold, den er som et lidet Brændemerke paa Panden af dem, som bære den.

Julie.

Jeg er lystig af min Natur, jeg hørte tale om disse Poeters Naragtigheder, og lod mig krone for at faae des større Anledning til Latter, der ligger Krandsen. *(hun kaster den)* Farvel Madam.

Grete.

Farvel Jomfrue, eller hvem hun er, og skye slet Selskab. *(Julie gaaer.)*

84

Tredie Scene.

Grete. Jens.

Grete.

Nu maae jeg vække Mæcenas. *(hun giver hannem jammerlig Prygl med Spandremmen.)* Vogn op Patron.

Jens.

(skrigende.) Hvad pokker er paa færde?

Grete.

Det er den fordømte dumme Kone, den Soe, som viser sig lidt stødt over, at hun ikke blev buden med til Giestebudet.

Jens.

Au, au, au. *(han løber ud, Konen forfølger ham med Spandremmen paa hans Ryg, Dækket falder.)*

85

Siette Act.

Theatret forestiller en aaben Mark, som i anden Act.

Første Scene.

Feen. Julie leer.

Feen.

Hold dog engang op at lee! Fortæl mig hvordan de fine Mandfolk gefalder dig, som du nu har seet. Hvem vilde du Leander skulle blive liig? En af Raadsherrerne eller en af Poeterne.

Julie.

Himlen bevare mig fra at blive hans, naar han lignede en af disse Byttinger! Jeg er ellers bleven kronet til Poet, men har kastet min Krands og bleven Doctor Medicinæ. Ha, ha, ha, jeg kureerte et ført Mandfolk for Stik af en Syenaal. Ha, ha, ha, jeg har befundet at Mandfolkene her duer ikke uden til at lee af.

Feen.

Nu kan du see hvordan Mandfolkene 86 blive, naar de blive, jo længere i Tiden, jo mere opdragne til kiælne og pene Junkere.

Julie.

Hvordan ville da Fruentimmernes Adfærd blive i det Tilfælde, at de bleve frie og martialske opdragne.

Feen.

Du saae nys Mandfolkene udartede fra at være peene til at være under det qvindagtige, saaledes ville Fruentimmerne udarte fra at være frie og mandige, til at være mandige og brutale, men du maae selv see dem. Gaae derhen, hvor Teltet er, der findes en stoer Hob af dem, og din Leander midt imellem dem.

Julie.

Skulde jeg troe Leander til sligt.

Feen.

Gaae saa faaer du see? Jeg maae bort et Øieblik. *(Feen gaaer, Julie vil gaae til Leiren, men møder paa Veien Sergeant Gunild.[)*]

Anden Scene.

Julie. Sergeant Gunild.

Gunild.

Jeg møder dig ret beleiligt min Moer.
87 Har du Lyst at tiene i Capitain Sophies Compagnie? Hun er den beste Capitain ved det hele Regiment, og hendes Soldatere har det prægtigste Leven i hele Armeen, der skal du faae en smuk Mundering Kamerat, i Steden for den hæslige Narredragt du bær, og Haandpenge til.

Julie.

(slaaer op en stor Latter.) Jeg trænger ikke til Haandpenge, min Dragt er ingen Narredragt, og jeg er Gud skee Lov ikke jer Kammerat.

Gunild.

Spot ikke min Søster, du skal blive det med Magt, om du ikke vil med det gode.

Tredie Scene.

Capitain Sophie. De Forrige.

Capitain Sophie.

Er det den Pige, hun talte om, Corporal?

Sergeant Gunild.

Ja Frue Capitain, men hun vil ikke tage Tieneste med det gode.

88

Capitain Sophie.

Stoer Sag. Saa lad hende tage den med det Onde. *(til Julie)* Vil du behandles som Spion eller Løsgienger. Een af Deelene maa du være. Er du Spion, skal du henges; er du Løsgienger skal du tage Tieneste, at vælge det sidste indseer du selv er det raadeligste.

Julie.

Jeg vælger hverken det første eller sidste; thi jeg er hverken Spion eller Løsgienger.

Capitain Sophie.

Raisoner ikke Tøs. Corporal! bring hende i Mundering. *(Corporalen tager Julie ved Armen og leder hende ud.)*

Fierde Scene.

Capitainen alene.

De fiendtlige Soldater ligge kun to Mile herfra, de vente maaskee paa, vi skal angribe dem, men siden vores Terrein er fordeelagtig, saa vil vi nok oppebie deres Besøgelse.

89

Femte Scene.

En Auditeur. Capitainen.

Auditeuren.

Frue Capitain! jeg troer Nagerne ere gaaet hiem igien; den udsendte saae dem ikke paa deres forrige Station.

Capitainen.

Jeg skulde aldrig troe, at de lure sig bag paa os igiennem Skoven. Omsaa er, skal de treffe os vaagne.

Auditeuren.

Synes Capitainen det er værdt at holde nogen ordentlig Krigsret over det forløbne Mandfolk, som er kommen ind i Leiren for at søge sin Kiereste, som han siger.

Capitain Sophie.

O! ikke, lad ham uden Omstændighed gaae i Fiddelen. *(Auditeuren gaaer.)*

Siette Scene.

Capitainen. Sergeanten. Julie i Mundering.

Capitainen.

Nu Sergean [sic!] hvordan skikker sig vor nye Rekrut?

90

Sergeanten.

Det vil nok blive bedre, hun græder som et Mandfolk.

Capitainen.

Ei min Datter, det lader ilde at græde, som et stakkels Mandfolk, du giør dit Kiøn Vanære - men jeg haaber, at Exempler af saa mange kiekke Piger skal skabe Mod i dig.

Syvende Scene.

En Tambour. De Forrige.

Tambouren..

Capitainen har tidt taalt mine Indfald - nu har jeg et igien. - Den Omløber, som er dømt til at gaae i Fiddelen, syntes mig, behagede Capitainen - vil De ikke jeg maae føre ham hid, om Capitainen skulle have Lyst at kysse ham, førend han blev uærlig.

Capitain Sophie.

Du har nu altid nogle forrykte Indfald. *enfin* Det er ret en vakker ung Karl - Lad os bringe ham ind. *(Tambouren gaaer.)*

91

Ottende Scene.

Capitainen.

(til Julie.) Du græder endnu, mit Barn!

Gunild.

Den Flæben forgaaer hende nok, Frue Capitain! men det værste er, at hun er, eller forstiller sig at være meget svag. Jeg gav hende et Gevær i Haanden, som hun lod falde.

Capitainen.

Lad hende flittig excercere, saa faaer hun nok Kræfter.

Niende Scene.

En Soldat med Leander i Lænker.

De Forrige.

Julie.

Min Leander! hvad er dette?

Leander.

Min Julie! hvordan seer de ud?

Capitain Sophie.

(til Leander.) Jeg maae dog kysse dig, min Dreng! førend du bliver uærlig.

92

Julie.

(i det hun giver Capitainen et Ørefigen.) Leander kan ikke blive uærlig, du Laptaske.

Capitainen.

(til Gunild.) Bring hende i Vagten, og lad holdes Stand Ret over hende. *(til Soldaten)* Bring du Omløberen ind, for du maae være Vidne. *(de gaae.)*

Tiende Scene.

Capitainen
alene.

Det giør mig ondt, at Pigen skal skydes, men det er alt for farligt ikke at straffe saa grov en Forbrydelse mod Subordinationen.

Ellevte Scene.

Gunild. Capitainen. Gunild bær sig rasende ad.

Capitainen.

Hvad skader hende, min kiære Gunild! hun seer jo ganske fortvivlet ud.

93

Gunild.

Det har jeg desværre alt for stor Aarsag til. Den Stafette, Generalen sendte hen at udspionere Fiendens Tilstand, er kommen tilbage - jeg græder af Arrighed -

Capitainen.

Var det ikke got, at han kom tilbage?

Gunild.

Havde Officererne ikke været, havde Soldaterne længe siden hugget hende ihiel. Saa rasende ere de, og saa er jeg.

Capitainen.

Har hun maaskee bragt den Efterretning, at Nagerne kommer anmarscherende med dobbelt Magt imod os.

Gunild.

Nei, det er noget langt værre end det. Jeg er færdig at blive gal!

Capitainen.

Det lader halveis saa. Men siig mig, hvor ere Nagerne?

Gunild.

Frue Capitain! de er *(hun tramper med Fødderne)* de er - o! lad en anden sige dem det.

Capitainen.

Nu er hun her, nu kan hun jo sige mig det. Hvor ere de?

94

Gunild.

Det fordømte Pak er - -

Capitainen.

Hvor?

Gunild.

(med fortvivlet Brøl) Væk.

Capitainen.

Bliv ikke rasende! en brav Pige bør være kiæk men ikke afsindig. Den Trøst er dog tilbage, at mange tapre Piger ved denne Leilighed spare deres Blod.

Gunild.

(tramper bister mod Capitainen.) De vil ikke spare det.

Capitainen.

Hun glemmer sig Gunild; men jeg vil sætte hendes Forvovenhed paa hendes Ivrigheds Regning.

Gunild.

(forbaust gaaer nogle Skridt tilbage.) Den Skam har aldrig hendt mig min Livstid, at vise mig formastelig mod min Capitain, den skal heller aldrig hende mig tiere. *(hun vil trække Kaarden, Capitainen hindrer hende.)*

Capitainen.

Hvor vil hun hen Pige? Det er jo tilgivet? Jeg har en Trøst at give hende, om 95 hun er i den Forfatning, at hun kan tage mod den. Op med Hovedet, jeg vil see om der endnu boer Raserie i hendes Øine.

Gunild.

(med nedslagne Øine løfter Hovedet op) Maae jeg see paa Capitainen, saa skal det snart forsvinde.

Capitainen.

Du kan frit see paa mig, min Pige! jeg er ikke Solen. *(hun seer paa Capitainen)* Jeg synes min Pige, at hun nu er i Stand til at høre paa mig. Siig mig, troer hun, at Nagerne ere feige Folk.

Gunild.

Ja vist nok, feige som Mandfolk.

Capitainen.

Saa maae hun ogsaa troe, at de havde flygtet, saa snart de havde seet, at vi nærmede os dem, og vi til ingen Nytte udholdet en besværlig Marchs.

Gunild.

Men vi kunde hentet dem ind.

Capitainen.

Vilde hun vel gaae i Krig mod Mandfolk.

Gunild.

Nei, det var skiændigt.

96

Capitainen.

Men synes hun ikke, det maatte være lige ærefuldt at vinde Seier over feige Fruentimmer, eller over det svage Kiøn. Nu tænker jeg, hun forstaaer mig.

Gunild.

Ja, og jeg skammer mig over, at hverken jeg eller de andre har indseet dette før. Jeg vil betyde dem, hvordan Capitainen omvendte mig, og de skal alle blive omvendte.

Capitainen.

Giør saa mit Barn.

Gunild.

Men Frue Capitain! naar de vare saadanne Kujoner, hvorfor kom de os da saa nær?

Capitainen.

Maaskee for at kyse os. Maaskee - *(sagte)* Men Generalen har vist sat Forposter. *(høit)* Jeg gaaer hen i Retten. Gaae hun hen at omvende. *(De gaae.)*

97

Syvende Act.

Første Scene.

Julie, Leander, (under stoer Vagt, Majoren, Profossen med en Fiddel i Haanden og en Stoel. De løses af Lænkerne, Julie bindes for Øinene og sættes paa Stoelen, Majoren commanderer ved Tegn dem, som skal skyde; i det de træde frem, høres Allarm af Trommer, der høres Skud, der raabes: Fienden er i Skoven tæt ved Leiren; de løbe alle derhen undtagen Leander og Julie. Soldaterne vise største Glæde, raabe Hurra! vi træffe Nagerne.

Anden Scene.

Julie staaer op. Leander. Feen.

Julie.

Forlade dem, naadige Fee! saa de har voldt mig Skræk og Forliis af mine smukke Klæder.

98

Leander.

Og mig forbittrelse og Forliis af min Kaarde.

Feen.

Den Skræk, Forbittrelse, Klæder og Kaardes Forliis ere I fuldkommen holden skadesløse for, ifald I forsage de Griller, hvorved I have selv bragt mig til at volde Jer denne Uleilighed. Det er giort til Eders eget Beste. Jeg har ellers bestilt hid en Skuespiller, som agerer i udenlandsk Maneer. Denne vil give Eder en gavnlig Adspredelse i Eders oprørte Sinds Forfatning. I skal oven i Kiøbet faae høre en lærd Afhandling af en Mand, fra et andet fremmed Land. Der kommer den Lærde.

Tredie Scene.

Den Lærde. De Forrige.

Den Lærde.

(til Feen.) Naadige Frue! De har behaget at bestille mig hid for at oplæse min Afhandling over de gyldne Ord: Kommer Tid, kommer Raad. Den vandt i vores Akademie, paa en Kabale nær, Prisen forleden Aar. Men alle de, jeg har oplæst den for, velsigner vist 99 ikke Kabalen. - Dog selv Roes er overflødig her. Mine Damer, min Herre! De behager selv at høre og dømme. Korthed er mit Liv; derfor er mit Foredrag kort.

Julie.

(halv sagte.) Jo kortere, jo bedre.

Den Lærde.

(til Julie.) Hvad behager den smukke Dame at sige?

Leander.

Hun sagde: Faa Ord og megen Viisdom.

Feen.

Ja underviis os Hr. Doktor! i mueligste Korthed.

Den Lærde.

I Korthed? Ja deri har jeg min Styrke. Jeg ligner ikke visse, *(min Rival, som vandt Prisen fra mig ved Kabale, unævnt)* visse, siger jeg, som forstaaer den Konst at koge Suppe paa Pølsepinde. Nei kort men fyndigt er Sagen. Hvad bliver Frugten af unødvendig Vidtløftighed? Ingen uden den, at Læsere eller Tilhørere sove ind ved de langtrækkende Omsvøb.

Julie.

(sagte.) Jeg er allerede paa Veien.

Leander.

(sagte.) Jeg, min Troe, ogsaa. *(Feen smiler.)*

100

Den Lærde.

De give altsaa lidet Agt paa Hovedsagen, og man fremsiger sine Arbeider uden at høste deraf den fornemste, ja den eneste Frugt, nemlig at oplyse sine Medmennesker og at - *(han grunder.)*

Julie.

(sagte.) At hielpe dem af med Penge.

Leander.

(sagte.) Naadige Fee! skal vi længer plages med dette Sladder?

Den Lærde.

At - oplyse vore Medmennesker og forstærke deres Tænkekraft. Desaarsage er Korthed i Tale- og Skrivemaade en nødvendig Egenskab for den som vil høste foromtalte frugt. Men nu til Texten.

Feen.

Vi crediterer Dem texten til næste Gang, vi sees.

Leander.

Vil De i Korthed sige, hvormed vi i Korthed kan vise Dem vores Erkiendtlighed for Deres Par Ord om Korthed.

Julie.

Jeg har tænkt paa 8 Skilling for min Part.

101

Leander.

Dem giver jeg ogsaa.

Feen.

Jeg ogsaa.

Den Lærde.

Det er vel sandt at Menneskekierlighed og fortient Ære ere mit eneste Formaal, men til at nytte Mennesker og skaffe sig Ære behøves at leve; jeg takker altsaa for det tilbudne. Jeg erindrer kun, at det kunde anderledes ansees at tale i aaben Mark end inden lukte Døre.

Julie.

Top! Fire Skilling meer for den aabne Mark. *(De tage hver til deres Pung, og give ham 12 Skilling.)*

Den Lærde.

Jeg takker ærbødigst. Jeg har den Ære at recommendere mig.

Julie.

Jeg takker ærbødigst. *(Den lærde bukker og gaaer.)*

102

Fierde Scene.

De Tilbageblevne.

Feen.

Hvordan gefaldt Eder denne lærde Doktor.

Leander.

Som en Nar.

Julie.

Han var kiedsommelig til Døden.

Feen.

Nu faaer I snart noget andet at see. Der kommer han med den udenlandske Maneer.

Femte Scene.

De Forrige. En Aktør (stærk pudret ogsminket, kommer med den Gang hvormed vore Fadderjunkere lede deres Damer op ad Kirkegulvet.)

Aktøren.

(til Feen.) De har beæret Deres ydmygeste Tienere med Deres Ordres, jeg giør mig stolt af at ad- 103
lyde Dem, og glædes inderligen over at De vil bruge mig som et Redskab til at indgive Nationen Smag paa, hvad fiint og smukt og delineux er. Jeg forlader mig for Eftertiden paa Deres Recommendation.

Feen.

Jo før De vil fornøie os, jo bedre.

Aktøren.
(declamerende saa unaturligt som mueligt.) Gode, oprigtige, kiærlige Creatur!
Og jeg vover det?
Tør jeg holde ved den Tanke?
Jeg vover at forlade dig?
Mit Livs Skytsgudinde! Min Velgiø-
rerinde, min Elskelige, min beste Deel!
Ha Forræder! Avlede nogensinde Hel-
vede et saa afskyeligt Uhyre?
Hun rev mig ud fra Minos's Hevn -
Reddede mig af Labyrinthen -

Gav mig Minotaurus i Hænde -
Forlod Forældre, Venner, Fædrene-
land -
For at følge mig i en Ørken!
Og jeg skulde forlade hende?
Forlade Ariadne?
104 Give hende til Priis for den skrække-
ligste Fortvivlelse, for Hunger, for Sko-
vens glubende Dyr?
Nei Theseus! Nei Athenienser, saa-
vidt gaaer eders Gruesomhed ikke!
Jeg har befriet mit Fædreneland fra
den skiændige Skat: en Borgers Pligter
har jeg opfyldt!
Ogsaa Kiærlighed har sine Pligter!
disse ere mig ikke mindre hellige.
Hendes Bryst hæver sig -
Hun sukker!

De tillader, at jeg puster lidt! Paa aaben Mark bliver man saasnart stakaandet, naar man - - *(Han puster.)*

Julie.

Hvor en slet Aktør dog kan fordærve det beste Stykke.

Feen.

Min Herre! De har allerede nok overbeviist os om, at De er den sande Vertuos i Declamationen og Gesticulationen. Naar De faaer udpustet, vil De behage at vise os, at De er den samme i Sangen.

105

Leander.

(sagte.) Jeg frygter for at han er lige afskyelig i begge Dele.

Ah! je triomphe de son coeur,
Je suis aimé, je suis vainqueur.
Quelle innocense!
Quelle candeur!
C'est le desir dans sa naissance;
C'est le plaisir dans sa fleur.
Ah! je triomphe, &c.
De l'amour, dans ma lettre,
Le poison va couler.
D'un feu qui la pénétre,
Ma plume va brûler.
Elle lira,
S'attendrira;
Et dans son ame
Un trait de flâme
Se glissera.
Oui, je triomphe de son coeur,
Je suis aimé, je suis vainqueur.

106

Julie.

(sagte.) Det var en afskyelig Tuden.

Leander.

Ja Komponisten er ham ingen Tak skyldig.

Feen.

Hvad tør vi byde Hr. Virtuosen for at vise vor Beundring over Deres sieldne Talenter.

Aktøren.

Jeg er reist fra mit Hiem for at forfine Smagen i Verden og ikke for Fordeel; men De, naadige Frue! har meget vel anmærket, at et Ærestegn af gangbar Mynt giver mig og mine Lige en stor Opmuntring til at fortfare i vores engang fattede ædle Forsæt. Jeg har derfor tænkt paa en Bagatelle af en Rixdaler *par tête* til en Souvenir og Satisfaction over haabefulde Tilhøreres Bifald.

Feen.

De Indfødte her vilde aldrig faae saa meget.

107

Aktøren.

(med spodsk Smiil.) Ja de Indfødte her - - nok sagt.

Julie.

(sagte.) Jeg mærker at Fremmedes Næsvished og forstemte Gebærder giøre her stor Paastand.

Leander.

(sagte.) Som hos os.

Feen.

Dette Skuespil beværter jeg med. *(hun leverer tre Rixdaler.)*

Aktøren.

Underdanige Tiener. *(han gaaer.)*

Siette Scene.

De efterblevne.

Feen.

Mine Børn! vil I endnu see hinanden forandrede?

108

Leander.

Nei Himlen bevare mig fra at eie et ryggesløst Fruentimmer.

Julie.

Og mig fra en forfinet Mandsperson!

Feen.

Saa bliver I da fornøiede med hverandre, som I ere?

Trio.

Julie.

Lad os blive, som vi ere,

Leander.

Altid troe, hinanden kiære!

Feen.

Bliver, Børn! kun, som I ere.

Leander.

(til Julie.) Bliv ei ryggesløs Soldat.

Julie.

(til Leander.) Bliv ey en udmajet Fat.

109

Julie, Leander, Feen..
Lad os blive, som vi ere,
Altid troe, hinanden kiære!
Bliver Børn! da, som I ere.

110
*